

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Broskvy 3

Jana Broskvy 3/388, 643 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 201

Termín konání inspekce: 10. – 12. květen 2006

Čj:	ČŠI 1165/06-12
Signatura	bl2zz101

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Broskvy 3, je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Statutární město Brno, MČ Brno – Chrlice se sídlem Brno, Chrlické náměstí 4. Součástí školy jsou mateřská škola (na odloučeném pracovišti – ulice Šromova 55), školní družina a jídelna. Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola, č. j. 16 847/96-2. Škola je zařazena do sítě škol UNESCO (ASP net UNESCO).

PŘEDMĚT INSPEKCE

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a), b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů – vzdělávání cizinců v základních a středních školách v České republice

INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ

Cíl 1.3.1 Zjistit zastoupení cizinců a postupy škol při jejich zařazování do vzdělávání

Ve škole s kapacitou 540 žáků je vzděláváno 387 žáků (k 30. září 2005 pouze 385). Z tohoto počtu je 31 žáků - cizinců (všichni kmenoví). Podle státní příslušnosti pocházejí žáci z Vietnamu (17), Ukrajiny (7), Mongolska (2), Ruska (1), Jemenu (1), Arménské republiky (1), Běloruska (1) a Srbska (1). Všichni doložili oprávněnost pobytu na území České republiky. 21 žáků neposkytlo doklady o předchozím vzdělávání. Všichni žáci dosahují takové úrovně znalostí českého jazyka, která jim umožňuje bezproblémové zařazení do výuky. Vzhledem k tomu, že žáci nepocházejí z členských států Evropské unie, nevyužívají podporu výuky mateřského jazyka ani přípravu k začlenění do základního vzdělávání, zajišťovanou krajským úřadem podle § 20 odst. 5 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon).

Koncepční dokumenty školy vycházejí ze strategické koncepce stanovené do roku 2010 a z *Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky*. Za priority v oblasti výchovně vzdělávací práce považuje vedení školy dokončení školního vzdělávacího programu, projektové vyučování, pokračovat v rozpracování logické návaznosti a struktury volitelných a nepovinných předmětů učebního plánu na předměty povinné, využití ICT ve výuce. V oblasti personální práce je věnována pozornost dokončení personálního auditu, zvýšení jazykové gramotnosti vyučujících – alespoň jeden cizí jazyk. V organizaci a řízení se vedení zaměřuje na dokončení vlastního systému hodnocení školy – probíhá ověřování kritérií hodnocení výsledků vzdělávání žáků a klimatu školy. Také materiálně technické vybavení školy je průběžně doplňováno nejmodernější didaktickou technikou. Jednou z priorit školy je spolupráce s Asociací přidružených škol UNESCO. Multikulturní výchova je pojata komplexně jako problém společenský a politický. Jejím cílem je poznávání a pochopení rozdílů mezi jednotlivými kulturami, předcházení konfliktům, respektování odlišností. Multikulturní výchova je realizována v rámci tříd rozmanitými metodami a formami práce. Mimořádně se osvědčují projekty, do kterých se zapojují kromě žáků a učitelů také ostatní zaměstnanci školy.

Ve školním roce 2005/2006 bylo do školy přijato 5 žáků – cizinců. Žáci jsou přijímáni na základě žádosti zákonných zástupců o vzdělávání žáka – cizince. Do ročníku jsou zařazováni na základě osobního rozhovoru s rodiči a dle možností je přihlíženo k dokladům o vzdělání ze země původu. Důležitým kritériem je věk žáka. Cizinci jsou zařazováni do běžných kmenových tříd na základě rozhodnutí ředitelky školy. Úroveň znalosti češtiny není ověřována, pro její zdokonalení škola žákům – cizincům nabízí výuku českého jazyka s dotací tří hodin týdně. Učitelé školy vypracovali a vydali vlastní učebnici češtiny pro děti cizinců.

Koncepční dokumenty školy a podmínky přijímání žáků - cizinců do vzdělávání nevyžadují zásadní změnu.

Cíl 1.3.2 Zjistit a analyzovat podmínky vzdělávání cizinců ve školách včetně podmínek pro uplatňování multikulturní výchovy v základních a středních školách

V oblasti výchovy a vzdělávání delegovala ředitelka školy pravomoci na svého zástupce a vedoucí předmětových komisí. Jsou stanoveny v návaznosti na obsah a strukturu rámcového vzdělávacího programu. Vedoucí předmětových komisí disponují kromě rozsáhlých pravomocí také finanční částkou, která jim umožňuje odměňovat členy za množství a kvalitu vykonané práce. Roční plán školy je rozpracován do měsíčních plánů, je doplňován a aktualizován. Na jeho tvorbě se podílejí všichni učitelé prostřednictvím předmětových komisí – stanoví priority a na společném jednání s vedením školy dopracovávají konečnou verzi plánu práce.

Ve škole vyučují dva učitelé s aprobační cizí jazyk, dva vyučující získali certifikát UNIVERSITY of CAMBRIDGE, státní zkoušku na jazykové škole složili čtyři učitelé. Všichni pedagogové se podílejí na výuce žáků – cizinců. Každý pedagogický pracovník má potřebné znalosti cizího jazyka, které mu umožňují komunikaci se žáky - cizinci.

V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků si jedna učitelka doplňuje kvalifikační předpoklady pro výuku cizího jazyka. Jedna vyučující navštěvuje jazykovou školu a sedm učitelů jazykový kurz organizovaný školou. Organizace plní funkci poradenského zařízení v oblasti multikulturní výchovy, pět učitelů vykonává lektorskou činnost. Učitelé se neúčastní vzdělávání na přípravu zajišťovanou krajským úřadem podle § 20 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon).

Materiální podmínky vzdělávání ve škole jsou nadstandardní. Dvě počítačové učebny s 28 stanicemi propojenými ve vnitřní síti s připojením k Internetu a dostatek vhodných výukových programů bývají ve výuce často využity. Tři učebny jsou vybaveny televizním okruhem s kamerou a doplňkovou audiovizuální technikou. Široké uplatnění mají též tři dataprojektory. Škola zakoupila interaktivní tabuli a v současné době se pracuje na jejím uvedení do provozu. Výuka ve společensko-vědních i přírodovědných předmětech je podpořena množstvím pomůcek.

Úroveň řízení školy a materiální podmínky vzdělávání cizinců jsou příkladem dobré praxe.

Cíl 1.3.3 Zjistit a hodnotit průběh a výsledky vzdělávání cizinců včetně realizace multikulturní výchovy v základních a středních školách

Žáci jsou zařazováni do běžných tříd a nevyžadují individuální podporu při vzdělávání. U žádného z nich nebyla diagnostikována porucha učení či chování. Deset nově přijatých žáků navštěvuje v rámci nepovinného předmětu výuku českého jazyka pro cizince. Každoročně je ve škole realizováno několik projektů zaměřených na kulturu zemí původu žáků - cizinců. Ve výuce zohledňují učitelé schopnosti a možnosti žáků. V českém jazyce i jiných předmětech, v nichž by neznalost jazyka působila žákovi potíže, se při hodnocení a klasifikaci přihlíží k ustanovení § 15 odst. 9 vyhlášky č 48/2005 o základním vzdělávání a některých náležitostech při plnění povinné školní docházky. Ve výuce využívají učitelé kvalitní nabídky didaktické techniky, individuálního přístupu k žákovi, projektového vyučování. Respektují etnické zvláštnosti a podporují tvořivost žáků. Ve sledovaných hodinách byli žáci vedeni k vyjadřování vlastního názoru, hodnocení a sebehodnocení. Všechny sledované aktivity podporovaly zejména rozvoj vzájemné komunikace. Vzhledem k tomu, že jsou žáci - cizinci zařazeni do běžných tříd, účastní se všech nabízených sportovních a kulturních aktivit i dalších společenských akcí školy. Spolupráce s rodiči je funkční, liší se podle národnosti. Všichni žáci školy jsou si rovni. Vedení školy vypracovalo srozumitelnou formou školní řád, který žáky seznamuje s jejich právy a povinnostmi. Také prostřednictvím žákovského parlamentu mají možnost jednat s vedením školy o svých požadavcích. Žáci – cizinci se s prostředím školy a spolužáky sžili natolik, že není nutné věnovat zvláštní či zvýšenou pozornost této problematice. Tematika rasismu, xenofobie je vhodně zpracována a realizována v prevenci sociálně patologických jevů.

Ve škole poskytuje poradenské služby žákům, učitelům a rodičům výchovná poradkyně a metodička prevence. Jsou využívány služby pedagogicko-psychologické poradny, organizací zabývajících se problematikou prevence, Policie ČR, odborem sociálních věcí.

Vedení školy vypracovalo soubor metod hodnocení, podle kterých probíhá analýza výsledků vzdělávání žáků – cizinců. Hodnotí se průběžně po dobu celého školního roku. Je sledován prospěch žáků v jednotlivých předmětech a jejich absence. V případě zjištěných nedostatků se hledají příčiny a žákovi je věnována zvýšená individuální péče. Výsledky analýzy jsou sledovány vzhledem k úpravám učebního plánu, ke kterému došlo ve výuce českého jazyka. Pro vzdělávání žáků – cizinců nebyl škole v letošním školním roce navýšen rozpočet, proto došlo k poklesu hodinové dotace ve výuce češtiny. Úbytek těchto hodin se negativně projevil nejen v českém jazyce, ale také v ostatních předmětech. Zpětnou vazbou o kvalitě vzdělávání těchto žáků je vysoká úspěšnost v přijímacím řízení na střední školy, ale také zprávy o studijních výsledcích žáků – cizinců v průběhu dalšího studia. Tyto informace vedení školy vyhodnocuje a tvoří jeden z podkladů pro zkvalitňování výuky žáků – cizinců.

V oblasti multikulturní výchovy dosahuje škola nadstandardních výsledků. Mnoho projektů, které se realizují, každodenní práce vyučujících i ostatních zaměstnanců školy vytváří pro žáky – cizince příznivé klima. Třídní kolektivy jsou kompaktní, žáci se respektují, neprojevují se negativní jevy související s odlišnou národností. Žáci – cizinci bývají mluvčími tříd a členy žákovského parlamentu. Multikultura je jednou z priorit školy a o dobrých výsledcích v této oblasti svědčí i to, že je o ni mezi rodiči – cizinci velký zájem.

Podpora rozvoje osobnosti žáka, rovných příležitostí ve vzdělávání, úroveň školního poradenství a výsledků vzdělávání ve škole je příkladem dobré praxe.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola spolupracuje s občanským sdružením SOZE, které se zaměřuje na výuku a pomoc cizincům žijícím na našem území. Ve spolupráci se školou vytvořila tato organizace projekt, na jehož realizaci se podílejí učitelé školy. Předávají zkušenosti s výukou žáků – cizinců učitelům ostatních školských zařízení.

Vedení využívá k dorozumívání s rodiči jako tlumočníky také žáky vyšších ročníků školy. V případě potřeby využívá dobrovolných tlumočnicků z řad veřejnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. „Zřizovací listina Základní školy a Mateřské školy, Brno, Jana Brozkvy 3, příspěvkové organizace“, ze dne 19. prosince 2005
2. „Rozhodnutí MŠMT“ o změně v údajích uvedených v rejstříku škol a školských zařízeních s účinností od 1. září 2006, ze dne 5. dubna 2006, č. j. 8415/2006-21
3. „Výpis z rejstříku škol a školských zařízení Základní školy a Mateřské školy, Brno, Jana Brozkvy 3“, ze dne 13. října 2005
4. „Koncepce školy - Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3“, vydáno dne 26. srpna 2002, s účinností od 3. září 2002
5. „Plán práce a prováděcí pokyny k plánu práce školy, školní rok 2005/2006, Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3“, srpen 2005
6. Personální dokumentace učitelů Základní školy a Mateřské školy, Brno, Jana Brozkvy 3
7. Žádost o vzdělávání žáka – cizince
8. Informace pro děti cizí státní příslušnosti a jejich rodiče
9. Přehledy prospěchu a výchovných opatření – 1. pololetí školního roku 2005/2006, Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3
10. „Evaluace vzdělávacích výsledků žáků cizinců, Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3, Brno 2005“
11. „S 3-01 Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2005“, ze dne 3. října 2005
12. „R 13-01 Výkaz o ředitelství školy podle stavu k 30. 9. 2005“, ze dne 3. října 2005
13. „Výroční zpráva o činnosti Základní školy a Mateřské školy, školní rok 2004/2005“, ze dne 26. srpna 2005
14. Přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v roce 2005 a 2006, Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3
15. Zápisy z jednání školního žakovského parlamentu Základní školy a Mateřské školy, Brno, Jana Brozkvy 3, ve školním roce 2005/2006
16. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2005/2006, Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3
17. Plány práce třídních učitelů Základní školy a Mateřské školy, Brno, Jana Brozkvy 3, školní rok 2005/2006
18. Klasifikační řád, Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3, schválený pedagogickou radou dne 30. srpna 2005, s účinností od 1. září 2005

19. Inventarizační zápis učebních pomůcek provedený ke dni 30. září 2005 na školním zařízení Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3, ke dni 25. října 2005
20. „Organizační řád, Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3“, ze dne 26. srpna 2002, s účinností od 3. září 2002
21. Doplnky k „Organizačnímu řádu Základní školy a Mateřské školy, Brno, Jana Brozkvy 3“, ze dne 6. června 2003 a z 1. září 2003
22. Řád Základní školy a Mateřské školy, Brno, Jana Brozkvy 3, ze dne 30. srpna 2005, schválený školskou radou dne 18. ledna 2006
23. Žákovský školní řád Základní školy a Mateřské školy, Brno, Jana Brozkvy 3, ze dne 30. srpna 2005
24. Seznam žáků - cizinců k 4. květnu 2006
25. Plán práce výchovného poradce, školní rok 2005/2006, Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3, ze dne 20. října 2005
26. Minimální preventivní program, školní rok 2005/2006, Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Brozkvy 3, ze dne 20. října 2005
27. ICT plán školy na roky 2005 - 2006, ze dne 25. ledna 2005
28. Projekt „Pověz mi, odkud přicházíš, a já Ti řeknu...“, školní rok 2005 - 2006
29. Projekt „Holocaust“, školní rok 2005 - 2006
30. Projekt „Týden s Ukrajinou“, školní rok 2005 - 2006
31. Projekt „Pojď si s námi povídat“, školní rok 2005 - 2006
32. Projekt „Týden s Vietnamem“, školní rok 2005 - 2006
33. Projekt „Hezky česky“, vytvořen ve spolupráci s občanským sdružením SOZE

ZÁVĚR

V základní škole je vyučováno 31 žáků – cizinců, kteří nepocházejí z členských států Evropské unie. Všichni dosahují takové znalosti českého jazyka, jež jim umožňuje bezproblémové zařazení do výuky. Učitelé se se žáky domluví a neustále se vzdělávají v oblasti cizích jazyků. Na podporu výuky českého jazyka je navýšena dotace hodin češtiny. Ve výuce a při hodnocení jsou jejich znalosti a schopnosti zohledňovány. Žáci – cizinci jsou začleňováni do běžných tříd, účastní se všech školních aktivit. Třídní kolektivy jsou kompaktní. Vhodně realizovaná multikulturní výchova vytváří pro všechny žáky školy příznivé klima. Každoročně probíhají ve škole projekty, zaměřené na poznávání kultur zemí žáků – cizinců. Vedení školy systematicky sleduje výsledky vzdělávání žáků – cizinců a v případě problémů poskytují učitelé zvýšenou individuální péči žákovi. V oblasti vzdělávání žáků – cizinců má škola tradici a je rodiči vyhledávána.

Hodnotící stupnice

Nezjištěný nebo nejasný přístup	Plánovaný a uplatňovaný přístup	Plánovaný, uplatňovaný a sledovaný přístup
Zjištěny nedostatky oproti běžné praxi, zjištěna rizika	Zjištěn stav odpovídající běžné praxi, nevyžaduje zásadní změnu	Příklad dobré praxe Zjištěn nadstandardní stav oproti běžné praxi

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Hana Štrajtová	Hana Štrajtová, v. r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslav Krška	Jaroslav Krška, v. r.

V Brně dne 15. května 2006

Razítko

Přílohy

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu: Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 15. května 2006

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
PaedDr. Marie Vlčková	Marie Vlčková, v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Statutární město Brno, Městská část Brno – Chrlice, Zastupitelstvo městské části, Chrlické náměstí 4, 643 00 Brno	200ž-06-12	ČŠI 1165/06-12
Školská rada: Eliška Maršálková, Ing., PhDr., Kunešova 6, 643 00 Brno	2006-06-12	ČŠI 1165/06-12

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.